

Sancti Bernardi Clarævallensis

OFFICIUM DE S. VICTORE.

SANCTI BERNARDI

ABBATIS CLARÆ-VALLENSIS

OPERA OMNIA

POST HORSTIUM DENUO RECOGNITA, REPURGATA, ET IN
MELIOREM DIGESTA ORDINEM, NECNON NOVIS
PRÆFATIONIBUS, ADMONITIONIBUS, NOTIS ET
OBSERVATIONIBUS, INDICIBUSQUE COPIOSISSIMIS
LOCUPLETATA ET ILLUSTRATA,

CURIS D. JOANNIS MABILLON,
PRESBYTERI ET MONACHI BENEDICTINI E
CONGREGATIONE S. MAURI.

Editio quarta, emendata et aucta.

VOLUMEN PRIMUM
Pars altera, tomus tertius,

col. 2617-2624

OFFICIUM DE S. VICTORE CONFESSORE, A SANCTO
BERNARDO, ROGATU GUIDONIS ABBATIS
ARREMARENSIS, COMPOSITUM.

PARISIIS,
APUD GAUME FRATRES, BIBLIOPOLAS,
VIA DICTA POT-DE-FER, N° 5.
MDCCCXXXIX.

OFFICIUM DE S. VICTORE.¹
AD I VESPERAS.

ANTIPHONÆ SUPER PSALMOS.

Victrix anima, quæ sicut passer transvolans,
[2618] laqueos venantium evasisti ; da ut tuo ab
his patrocínio eruamur.

O miles emerite, qui debitam post certamen
requiem accepisti, respice in nos, qui et inter
hostiles gladios tuis laudibus occupamur.

O victor Jesu, quem in nostro Victore vicisse
cognoscimus, da ei sic sibi in te gloriari, ut non
subeat oblivio nostri

CAPITULUM.

Dilectus a Deo et hominibus sanctus Victor,
cujus memoria in benedictione est, similem illum
fecit in gloria sanctorum.

R\ . (*prolixum*). O vere Victor, qui ex quo
vixisti, vicisti ab utero usque ad tumulum,
continuos promerendo triumphos. Da nobis ut
sicut tuis animamur victoriis, muniamur et armis.

V\ . Ut possimus resistere in die malo et in
omnibus perfecti stare. Da nobis, etc.

HYMNUS.

Vita Victoris² meritis præclara,
Hominem terris, qui non sit de terra,

¹ Vide epistolam 398 ; et duos sermones de S. Victore.

² Hic in mentem revocanda Bernardi verba ex epistola 398, n. 3, ubi ait se
his in hymnis metrum neglexisse, ne sensui deesset.

Velut e cœlo datum repræsentat
Ad imitandum.

Christus in illo vixit, et non ipse ;
Speculum vitæ mortuis de mundo,
Homo cœlestis præbuit se ipsum,
Similes quærens.

Aliquid quoque sanctius professus,
Exstitit Victor forma sanctitatis,
Integrum servans atque incorruptum
Decus honesti.

Unde et vidit visiones Dei,
Vidit et cœlos aperiri sibi.
Nempe pudicos visio cœlestis
Quærit aspectus.

Gloria summæ Trinitati Deo,
Gloria trina una personarum,
Tota cujusque non divisa trium,
Tres enim unum.

Ad Magnif. Antiphona. Magna est virtus
Domini [2619] tui, Victor, nec minor pietas : et
utinam per te nobis tam sit propitius ad salutem,
quam tibi magnificus exstitit ad virtutem !
Magnifica, Victor, Dominum, qui magna fecit
tibi, magnum te faciens, ut faceres mirabilia, in
quibus mirabilis fieres ; dedit certare, ut vincere
daret, et Victorem coronaret.

Collecta. Exaudi, Domine, quæsumus, tibi
supplicantium preces ut, quos corporali beati
confessoris tui Victoris fecisti præsentia gloriari,
concedas ejus benigna intercessione undique
præmuniri. Per Dominum Jesum, etc

AD MATUTINUM.

Invitat. Confidete, Victor vicit mundum
Gaudeamus in ejus victoria, ut vincamus.

HYMNUS.

Merito dulces angelorum voces
Corpore gravi audiebat homo,
Carneos luxus perimens, in carne
Angelum vivens.

Sic oportebat ut jam designatum
Vas in honorem sanctius maneret,
Sanctitas cujus dedicata fuit
Matris in alvo.

Denique carne gravidam cernentes
Matrem non ferunt, fugitant paventes,
Indicant nomen, confitentur sanctum
Utero clausum.

Neque tenello huic tam mature
Vita segura, gloriæ invidit,
Et quidem magis cumulavit eam
Fenore multo.

Gloria summæ Trinitati, etc.

IN PRIMO NOCTURNO, ANTIPHONÆ.

Beatus vir qui legem dilexit, et cathedram
non affectavit.

Servivit Domino in timore, et jam sine
tremore exultat ei.

Domine, in lumine vultus tui ambulavit, et
nunc signatum est super eum.

Verba tua, Domine, Victor auribus et corde percepit, ac per ea vicit.

In ore Victoris perfecta laus, quia in corde ejus perpetua pax. [2620]

Confidenti in Domino frustra insidiati sunt, qui sagittant in obscuro rectos corde.

LECTIO I.

Victoris vita et gloria, etc.³

R\ . O virum præcipuæ sanctitatis, qui ante sanctus quam natus, ante Victor opere quam nomine fuit, ita ut clausus in utero, jam de hoste triumpharet.

V\ . Domine, prævenisti cum in benedictionibus dulcedinis. Ita ut, etc.

LECTIO II.

Habeamus dilectissimi, in vita Victoris, etc.

R\ . O jucundum et inusitatum miraculum ! Leo rugiens fugit a facie parvuli, necdum vagientis.

V\ . Sicut fluit cera a facie ignis ; sic pereant peccatores a facie, etc.

LECTIO III.

Epulemur, dilectissimi, vocati ad mensam divitis, etc.

³ Vide inter Sermones de Sanctis.

R\. O felix mater, cujus uterus sensit novitatem, nulli matrum compertam a diebus Joannis Baptistæ

V\. Non est inventus similis illi a diebus, etc.

LECTIO IV.

Si diligenter itaque, fratres reverendissimi, considero, etc.

R\. O Jesu bone, tua est virtus, tua victoria, quod agniculus unus luporum multitudinem exturbavit

V\. Antequam sciret puer vocare patrem aut matrem, luporum, etc.

IN SECUNDO NOCTURNO, ANTIPHONÆ.

Ad nihilum deductus est in conspectu ejus malignus, ut sui nominis servaret veritatem.

Domine, in virtute tua lætabitur Victor, sciens non in sua virtute fecisse victoriam.

Non accepit in vano animam suam, qui de ratione rexit vitam suam, et ideo ascendit in montem Domini.

A timore inimici eripuisti, Domine, animam [2621] sancti, cui peracta victoria non restat pugna.

Te decet hymnus, te decet laus, cujus opus fuit, ut carne solutus Victor noster hominem solveret catenatum.

Bonum est confiteri Domino, cujus munera sanctorum merita, cui sanctus Victor, et quod

sanctus est, et quod victor est, debere se confitetur.

LECTIO V.

Gaudete in Domino, dilectissimi, qui, etc.

R\ . Dum transiret rex Francorum, et veniret secus ubi habitabat eremita, admiratus est super his quæ dicebantur de viro hoc.

V\ . Quanta audivimus et cognovimus ea, et patres nostri narraverunt nobis, super his, etc.

LECTIO VI.

Pausat miles emeritus, et post labores, etc.

R\ . Jam thesaurum absconditum fama delatrix prodiderat, et non potuit prætereuntem, sed divertit ad tugurium pauperis, excitus fama sanctitatis.

V\ . Ut videret opera Domini et mirabilia ejus in deserto, excitus, etc.

LECTIO VII.

Fratres, latitudo cœli dilatat corda, non arctat, etc.

R\ . Ingresso rege pauperis cellam, sollicitus hospes quod vinum non haberet, haustam de proximo fonte aquam benedicens convertit in vinum. Et bibit rex, et qui cum eo erant.

V\ . Repleti sunt omnes stupore et exstasi in eo quod contigerat illis. Et bibit, etc.

LECTIO VIII.

Parvus ad pugnam, magnus ad victoriam, etc.

R\ . Novum genus potentiæ ! aquæ rubescunt hydriæ ; vinum jussa fundere mutavit unda originem.

V\ . Dexterâ Domini fecit virtutem. Vinum, etc.

IN TERTIO NOCTURNO, ANTIPHONÆ.

Quam pium, quam dulce, quam suave, o [2622] Victor, in hoc loco afflictionis, et in hoc corpore mortis te canere, te colere, te precari !

R\ . Homo quidam non veritus malignari in Sanctum, furatus est triticum ejus, et abscondit in terram, et ecce miser traditur maligno spiritui.

V\ . Maledictus homo qui abscondit frumenta in populis. Traditur, etc.

R\ . Triste miraculum, sed justitiæ plenum. Ut quem suggestorem, ipsum et ultorem sceleris homo dæmonem pateretur.

V\ . Justus es, Domine, et rectum judicium tuum. Ut quem, etc.

R\ . Revelantur iniquitatis mysteria ; dæmon hominem cogit, homo dæmonem prodit. Victor medius dijudicat inter illos. Dum dæmonem fugat, et hominem sanat, frumentum prodente ipsa malignitate recuperat.

V\ . In fraude circumvenientium adfuit illi, et honestum fecit illum. Dum dæmonem, etc.

R\ . Suspiciens Victor, vidit cœlos apertos, et crucem auream gemmis ornatam, et vox ad eum :

Gemmæ sunt animæ, crucis gloriam assecutæ,
cujus ignominiam portaverunt.

V\ . Lætetur Israël in eo qui fecit eum, et filiæ
Sion exsultent in rege suo. Cujus, etc.

AD LAUDES,

ANTIPHONÆ.

Corpore terras, mente cœlos Victor
inhabitans, aliquando aliquid nuntiantes,
aliquando ineffabili cantus suavitate plausibiles
voces angelicas audiebat.

Jam cœlos ingressus, quos et ante oculis
apertis suspiciebat, vere nunc revelata facie
speculatur gloriam Dei.

Beata visio! qua in eandem imaginem,
Victor, transformaris de claritate in claritatem,
tanquam a Domini Spiritu.

Vere anima tua, Victor, una ex gemmis quæ
tibi in cruce apparuerunt, vere infixæ cruci, cum
divinæ inserta gloriæ, eandem sibi induit claritatis
imaginem, quam invenit.

Omnipotens Pater, peccavimus tibi, facti filii
alieni; sed appropiavimus in Victore nostro, qui
cum vicerit cupiditatem suam, vincat et iram
tuam, nos quoque in gratia potenter restituar.

R\ . Filiaë Jerusalem, sancta anima migrat.
Exite obviam ei.

V\ . Veniens venit cum exultatione. Exite,
etc. [2623]

HYMNUS.

Vina de fonte non de vite manant,
Musta pro rivis colorata fluunt,
Benedicentis manu bene usa
Pro torculari.

Subito sapor subiens novellus,
In novos usus latices coegit,
Rege mirante, ubi non putabat
Regium potum.

Dæmone tortus publicat se homo,
Furta fatetur miser vel invitus.
Pellitur tortor fure deprehenso,
Tortus et ipse.

Hæc satis probant aliaque multa
Prærogativam gloriæ Victoris ;
Nec minoratam, quo præventus fuit
Spiritu bono.

Gloria summæ Trinitati, etc.

Ad Bened. Antiph. Felix generatio, cui exortum
est lumen in tenebris. Victor, illuminare his qui in
tenebris, et in umbra mortis sedebant.

Alia. Benedictus Dominus Deus Victoris, qui
ipsum in medio statuens, cornu salutis erexit
nobis, et rursum de medio tollens cum
principibus collocavit, ut habeat ex hominibus,
cui hominum peccata donet.

V\ . Hæc dies tantæ solemnitatis ejus, hæc
dies lætitiæ gentis ejus. R\ . Exsulemus et
lætetur in ea.

AD PRIMAM, ANTIPHONA.

Hodie posito corpore Victor, quo solo
præpediri ab introitu gloriæ videbatur, dives
meritis, signis clarus, expeditus penetravit in
sancta, similis factus in gloria sanctorum. [2624]

AD TERTIAM.

Nomen tuum et memoriale tuum Victor, favus distillans in labiis captivorum. Eia ergo, fortis athleta, dulcis patrone, advocate fidelis, exsurge in adiutorium nobis, ut de plena victoria glorieris.

AD SEXTAM.

Vincenti expandit gremium suum, qui pugnanti dederat spiritum suum. Ibi, ibi, tu qui ubique es, cogitare de miseris inspira ei, Deus ; supplicansem pro miseris suscipe eum, Deus ; exorantem pro miseris exaudi eum, Deus.

AD NONAM.

Absorptus est Victor in gloria Filii Dei : immitte ei nostri semper memorem fieri, nostram in tuo tremendo iudicio suscipere et agere causam.

AD II VESPERAS.

Sancte Victor, quis digne explicet laudes tuas, castimoniam decus, animi virtutem, conscientiam puritatem ?

Sancte Victor, quis det nobis, ut cum memoria abundantiam suavitatis tue insideat nobis forma rectitudinis vite tue ?

Sancte Victor, mitte nobis auxilium de sancto, et de Sion tuere nos, qui de terra te laudamus.

Sancte Victor, sanctitas tua, victoria tua, quo nobis salubrior, eo tibi gloriosior invenitur.

V\ . Ecce appropinquat Victor gloriosus, cito proferte coronam.

R\ . Jam intrat in gaudium Domini sui.

Ad Magnif. Antiph. O magnifice Victor, etsi elevata est magnificentia tua super celos, sed non terre inopes tua jugis munificentia derelinquat.